

CS. SZABÓ LÁSZLÓ

HÁROM KÖLTŐ

FRANKLIN TÁRSULAT

Varkouyi Naundome
baratsagga
G. Kabo Heinlo

CS. SZABÓ LÁSZLÓ

HÁROM KÖLTŐ

A világirodalom három nagy költőjéről szól ez a könyv. Byron, Shelley, Keats ez a három költő, mindhárman a romantika gyermekei. Cs. Szabó László az esszéíró-nemzedék legszélesebb műveltségű, legsokoldalúbb tehetsége, akinek nagyszerű eszméi és finom elbeszélései a művelt magyar közönség mind szélesebb rétegeit hódítják meg, két kérdésre keres választ új művében. Kortársi kapcsolat és korai halál ez a két kérdés. A három költő lelki alkat és jellem tekintetében mélységesen különbözik egymástól. Egynek közülök még életében óriási hírnév jutott osztályrészül, a másik kettő csaknem ismeretlenül halt meg. A könyv legizgalmasabb részei azok, amelyekben a szerző a zseni és a korai halál összefüggéseit kutatja. A költő megérzi a közeledő veszedelmet, az elmúlás gondolata felfokozza alkotó kedvét, megkétszerezi tehetségeit. Legszebb, legmaradandóbb remekeit mind a három költő a halála előtti években írta. Az életrajzi és esztétikai tanulmányt gondosan összeválogatott antológia követi. Petőfi, Babits, Kosztolányi, Tóth Árpád, Ábrányi Emil, Szabó Lőrinc, Illyés Gyula, Radnóti Miklós, Rónay György, Devecsery Gábor, Gulyás Pál és Vas István fordításai tolmácsolják a három romantikus költő örökszép verseit. Az *Apai örökség*, a *Levelek a száműzetésből* és *A kígyó* szerzőjének irodalmi pályafutásában új emelkedést, a költészet barátainak körében pedig irodalmi eseményt jelent a *Három költő* megjelenése.

FRANKLIN-TÁRSULAT KIADÁSA

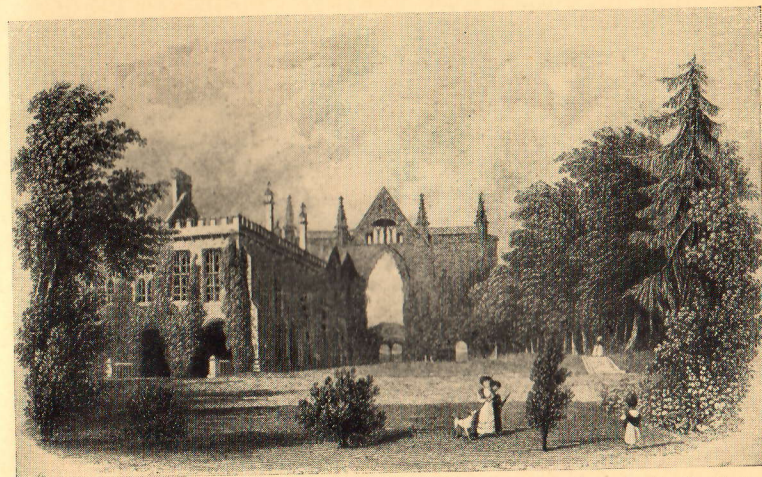
3.

Ach, zum Erdenglück geboren,
Hoher Ahnen, grosser Kraft,
Leider früh dir selbst verloren,
Jugendblüte weggerafft!
Scharfer Blick, die Welt zu schauen,
Mitsinn jedem Herzensdrang,
Liebesglut der besten Frauen
Und ein eigenster Gesang.

Doch du ranntest unaufhaltsam
Frei ins willenlose Netz :
So entzweitest du gewaltsam
Dich mit Sitte, mit Gesetz ;
Doch zuletzt das höchste Sinnen
Gab dem reinen Mut Gewicht,
Wolltest Herrliches gewinnen,
Aber es gelang dir nicht...

Goethe: Faust, 2. rész.

Byron ősei az akasztófa árnyékából szöktek meg. Sárkányfog-vetemény volt, mint a Borgiák vagy a Báthoryak. Anyai ágon nem is volt alábbvaló vér. Apját megették a nők meg az ital; az anyja a sánta, ingerlékeny kislány töltötte ki a keserűségét. A legnehezebb betegség is könnyebben elmúlik, mint egy rossz gyermekkor. A lélek elferdül a korai próbától; sok férfikori cinizmus, mélabú s embergyűlölet gyökerénél lappang ilyen belső angolkór. Mé-

W. Westall rajza után metszette E. Findon.

A newsteadi kolostor. VIII. Henrik óta a Byronok családi fészke.

UTOLSÓ SZONETT

LAST SONNET

Bár volnék, mint te, Csillag, oly örök —
 nem a magas ég magányos tüze,
 hogy türelmesen a világ fölött
 vigyázzam, mint álmatlan remete,
 a mozgó tengert, mely papként szelíden
 mossa a föld emberi partjait
 vagy nézi a friss havat, melynek ingyen
 fehérébe hegy s mocsár öltözik —
 nem — én kedvesem érő kebelén
 vágnék lenni szilárd s változhatatlan,
 hogy annak lágy, lélekző melegén
 örökjsem örök-édes izgalomban :
 azt szeretném, azt hallgatni, örökölni,
 ott élni mindig — vagy meghalni rögtön.

1820 szeptember 28.

SZABÓ LŐRINC

TARTALOMJEGYZÉK.

	Oldal
Cs. SZABÓ LÁSZLÓ: Három költő	5
GEORGE GORDON BYRON:	
Hogy búcsúra kélt (RÓNAY GYÖRGY).....	95
Felirat egy újfoundlandi kutya síremlékére (SZABÓ LŐRINC)	97
Janthéhoz (TÓTH ÁRPÁD)	98
Childe Harold búcsúja (TÓTH ÁRPÁD).....	100
Ahogy itt jár-kél (SZABÓ LŐRINC).....	103
A szépség lányai közt nincs (SZABÓ LŐRINC)	104
Sénakherib pusztulása (RADNÓTI MIKLÓS)...	105
Stancák zenére (RÓNAY GYÖRGY).....	106
Többé nem csatangolunk... (DEVECSERI GÁBOR)	107
Az Óceán (GULYÁS PÁL)	108
Don Juan, Ajánlás (ÁBRÁNYI EMIL).....	110
Harminchatodik születésnapomon (ILLYÉS GYULA)	116
PERCY BYSSHE SHELLEY:	
Ozymandiás (TÓTH ÁRPÁD)	121
Csüggedt nápolyi stancák (VAS ISTVÁN)....	122
Dal Anglia férfiaihoz (KOSZTOLÁNYI DEZSŐ).	124
Óda a nyugati szélhez (TÓTH ÁRPÁD).....	126
Indián szerenád (BABITS MIHÁLY).....	129
Az érzékeny plánta (BABITS MIHÁLY).....	130
A felhő (SZABÓ LŐRINC)	142
Egy mezei pacsirtához (KOSZTOLÁNYI DEZSŐ)	145
Pán himnusz (DEVECSERI GÁBOR).....	149
Mint a haló hölgy (KOSZTOLÁNYI DEZSŐ)..	151
A hold (KOSZTOLÁNYI DEZSŐ).....	151
A világ vándorai (GULYÁS PÁL).....	152
Az éjhez (KOSZTOLÁNYI DEZSŐ).....	153
A szökevények (PETŐFI SÁNDOR).....	155
Panasz (SZABÓ LŐRINC)	158
Síró dalocska (KOSZTOLÁNYI DEZSŐ).....	159

CS. SZABÓ LÁSZLÓ A KÍGYÓ

A bibliabéli Kísértés támad fel Cs. Szabó László megrázó erejű regényében, előbb egy hirtelen előbukkanó, fjesztő, de ugyanakkor érthetetlen módon csábító kígyó képében, hogy nyomban aztán emberi alakot öltön s próbára tegye egy házaspár szerelmét és nyugalalmát. Cs. Szabó László nevét főképp tanulmányai tették ismertté a magyar közönség körében, elmélyült kultúrával és fejlett stílusművészettel írt esszai, amelyeket a magyar kritika mai irodalmunk legszámtovább alkotásaként tart számon. De mindannyian jól emlékszünk még az «Apai örökség» finom, tiszta költőszerű elbeszéléseire, amelyekben Cs. Szabó László tehetsége talán még teljesebben s gazdagabban érvényesül. Ezért előzte meg oly érthető érdeklődés az író első regényét, ezt a drámai erejű, de ugyanakkor lehetetlen finom házassági történetet. A háttérben Olaszország feledhetetlen tájai, a csábítóban az örök Don Juan-probléma merőben újszerű változatát kapjuk, érdekes regényt, amely már-már a tragédia határait súrolja. A mai magyar elbeszélő irodalom egyik legszebb teljesítménye ez a könyv, értékes és maradandó olvasmány.

FRANKLIN-TÁRSULAT KIADÁSA

ÚJ MAGYAR REGÉNYEK

ASZTALOS MIKLÓS: ALIBI
BIBÓ LAJOS: NINCS IRGALOM
BIBÓ LAJOS: ANNA TEKINTETES ÚR
BOHUNICZKY SZEFI: HÁROM ÉV
IFJ. HEGEDÜS SÁNDOR: A LÉLEKBÚVÁR
ILLÉS ENDRE: ZSUZSA
JÉKELY ZOLTÁN: ZUGLIGET
KOLOZSVÁRI GRANDPIERRE EMIL: A SÁRGA-
VIRÁGOS LEÁNY
MOLNÁR KATA: A FÖLDALATTI FOLYÓ
NAGYPÁL ISTVÁN: BUDAPEST NEM FEEL
NÉMETH LÁSZLÓ: A MÁSIK MESTER
RÓNAY GYÖRGY: FÁK ÉS GYÜMÖLCSÖK
SOÓS LÁSZLÓ: KORMORÁN
CS. SZABÓ LÁSZLÓ: A KÍGYÓ
SZÉKELY LÁSZLÓ: RIMBU
TATAY SÁNDOR: ZÁPOR
THURZÓ GÁBOR: AZ ADÓSSÁG
TÖRÖK SÁNDOR: VALAKI KOPOG
TÖRÖK SÁNDOR: SZAPPANBUBORÉK

FRANKLIN-TÁRSULAT KIADÁSA

CS. SZABÓ

HÁROM
KÖLTŐ

FRANKLIN
TÁRSULAT